

Vorbereitung Examen Deutsch

Tipps und noch vieles mehr!

Liebe Leute 😊,

In dit boekje vinden jullie allemaal, ik hoop bekende, kennis omtrent de aanpak van leesexamens. Ik hoop dat het helpt dat ik de belangrijke zaken in dit boekje gebundeld heb. Neem dit boekje in ieder geval goed door. Elke stap die je NU neemt, is tenslotte al voorbereiding op je examen.

Natuurlijk MOETEN jullie OOK echt oude examens oefenen om goed voorbereid op jullie examen te komen. Dat doen we nog in de resterende lessen, maar ik hoop ook heel erg dat jullie zelf aan de slag gaan/zijn. In de meivakantie mag je mij via Magister ook vragen stellen als je examens aan het oefenen bent.

Iets anders wat ook heel goed is ter voorbereiding, zijn filmpjes kijken die jullie helpen om met een hele goede aanpak de examens in te gaan. Een goede aanpak is het halve werk! Kwalitatief goede filmpjes vinden jullie bij de onderstaande link:
https://www.youtube.com/results?search_query=examentraining+duits
De filmpjes waar een grote Duitse vlag in beeld staat, raad ik echt aan.

Nog meer goede leesoefeningen ter voorbereiding op het examen vinden jullie via:
http://maken.wikiwijs.nl/56430/Leeskilometers_vmbo_t

Viel Erfolg!!! Ich glaube an euch!

Mariska Rollman

Inhoud:

- **Briefje met filmpjes- en leestips**
- **Tips aanpak leesvaardigheid; *algemeen én inhoudelijk*.**
- **Signaalwoorden**
- **Standaardvragen**
- **Uitgebreidere informatie omtrent woordenboekgebruik**

Tips aanpak lezen

Algemeen

- Je bent aan het TEKSTVERKLAREN : Je verklaart dus wat al in andere woorden in de tekst staat. Pas dus op met conclusies trekken e.d.
- Lees de “examenbestanden” op Magister. (Je kunt niet vroeg genoeg beginnen ☺)
- Leer de signaalwoorden en de standaardvragen, alleen D-N. **(Quizlet!)**
- Leer/herhaal de woorden die je dit jaar D-N hebt moeten leren uit je tekstboek. **(Quizlet!)**
- Zorg dat je weet HOE je je woordenboek moet inzetten
- Lees het stuk “tips leesvaardigheid” : Kijk waar jouw zwakkere punten liggen en probeer je daar bewust van te zijn.
- Oefen korte en lange teksten en open en gesloten vragen via www.examenblad.nl. (Übung macht den Meister!)
- Let steeds goed op de signaalwoorden. Onderstreep of omcirkel ze bijvoorbeeld en denk na over het verband dat ze aangeven.
- Zoek, als je vastloopt in een stukje tekst, éérst de zelfstandige naamwoorden en de werkwoorden op. Noteer de betekenissen in je tekst. Begrijp je dan nog niet voldoende, zoek dan meer woorden op.
- PLAN je examen. Let op de klok of vraag de docent de tijd zichtbaar op het smartboard te zetten.
- **Wat moet je doen als je ontzettend twijfelt?**
 - Schrijf in ieder geval een voorlopig antwoord op en geef voor jezelf met een klein tekenetje ofzo aan, dat je die vraag niet zeker wist.
 - Ga daarna verder met het examen. Kom je later in tijdnood, dan staat er in elk geval iets. *Het komt nog steeds voor dat leerlingen bij (meerkeuze)vragen helemaal niets ingevuld hebben. En dat komt veel vaker voor dan je denkt!*

Inhoudelijk

(kortere) tekstjes met 1-3 vragen

- Lees éérst de vragen.
- Bekijk de tekst kort (titel, plaatje, tabelletje enz.)
- Scan, steeds met de vraag in je achterhoofd, door de tekst. Lees het stukje wat over de vraag gaat *precies*.

Langere teksten

- Gebruik je kennis van leesvaardigheid die je bij Nederlands hebt geleerd:

Kijk naar de titel, ondertitel, plaatjes (onderschriften!), kopjes, andere opvallende zaken enz. Lees daarna de eerste en de laatste alinea helemaal en van de tussenliggende alinea's de eerste regel. Denk steeds even na over wat je in de rest van de alinea zou kunnen verwachten. Loop je vast in de eerste en/of laatste alinea: Lees daarna dan ook alleen de eerste regel en denk daar even over na. Met deze aanpak vormt zich “een lijntje” in je hoofd over de tekst, wat meer succes bij het beantwoorden van de vragen oplevert.

Gaat de eerste regel van elke alinea lezen je gemakkelijk af, neem dan ook de laatste zin van elke alinea mee.

- Lees daarna, per vraag, het betreffende stukje tekst *precies*.

Meerkeuzevragen:

- Het werkt goed om de meerkeuzevragen te beschouwen als open vraag door eerst zelf een antwoord te formuleren voordat je naar de mogelijkheden kijkt. LET WEL OP JE TIJD.
- Bedenk welk(e) antwoord(en) het sowieso niet is (zijn). Streep die weg. Lees dan nog een keer de keuzes die je overhoudt en let op de nuances.
- Meestal zijn er van de antwoorden een paar klinkklare onzin en de andere lijken erg op elkaar. Om je te misleiden, staat er soms ook een antwoord in, dat lijkt op iets wat in de tekst staat, maar juist het tegendeel is van de vraag. Meestal is “wegstrepren” en telkens heen en weer kijken tussen tekst en vraag de manier.
- Probeer bij een meerkeuze vraag niet meteen de antwoordopties te lezen, maar terug in de tekst te kijken om in gedachten het antwoord zelf te bedenken
- Kijk uit: Vaak staan er antwoorden tussen die op zich best kloppen, maar die niet het antwoord op de vraag zijn.
- En soms moet je het minst slechte antwoord kiezen!
- Let éxtra op woordjes die *wel/niet/ook/mede* enz. betekenen. Deze woordjes kunnen echt het verschil maken of een antwoord goed of fout is.

Open vragen:

- Controleer of je de vraag in het Nederlands of in het Duits moet beantwoorden.
- Let op dat je precies doet wat er staat: Moet je 1 woord opschrijven, een getal, een telefoonnummer, moet je een zin citeren enz.
- Zorg dat je antwoord in begrijpelijk Nederlands geschreven is: Zorg ervoor dat je antwoord zelfs zonder het lezen van de tekst, te begrijpen is. Dan zit je altijd goed.
- Gebruik in je antwoord zo mogelijk een gedeelte van de vraag. Dat bevordert vaak de duidelijkheid van je antwoord.

Woordbetekenissen leren raden:

- Veel woordbetekenissen hoef je tijdens het lezen niet precies te weten. Je kunt proberen ze eerst te raden. *Want opzoeken kan altijd nog en dat kost juist veel tijd!*
- Kijk naar de zin(nen) er om heen: de context. *Vaak kun je uit de context al een globale betekenis afleiden. In de opsomming “giraffen, olifanten, krokodillen en XXXXXX” weet jij dat XXXXXX ook een exotisch dier moet zijn.*
- Lijkt het woord op het Nederlands? Of op een woord uit een andere vreemde taal? *bijvoorbeeld: gesprek – Gespräch*
- Knip het woord in stukjes. *Misschien ken je al enkele stukjes van het woord: bijv. vierteilige = vier-teil-ige = vier-deel-ige*
- Spreek het woord in gedachten uit. *Soms “hoor” je dan dat het op het Nederlands lijkt. Bijvoorbeeld: het Duitse woord “Flut” spreek je uit als [floet], dat lijkt al veel op de betekenis: vloed.*

Het woordenboek- voor en nadelen

- Het woordenboek is geen tovermachine, waar automatisch de goede betekenis uitrolt. Je moet een aantal dingen weten [weet jij bijvoorbeeld wat het teken “~” betekent?], een paar afkortingen kennen enz. om uit je woordenboek te halen wat erin zit! Kijk de gebruiksaanwijzing van je woordenboek goed door.
- Opzoeken kost tijd. Reken op een minuut per woord. Dertig woorden opzoeken is dus een half uur examentijd. En die is kostbaar! Als je erg veel woorden moet opzoeken kom je in tijdnood. Zorg dus dat je een goede receptieve [dus: herkennen, Duits-Nederlands]

woordenschat opbouwt en neem het leren van woorden serieus. Dan hoef je alleen op te zoeken wat je nodig hebt.

- Lees **ALTIJD** het **HELE STUKJE** als je een woord opzoekt. (*context!*)
- Mocht je onverhoopt een stukje tekst dat je nodig hebt voor het beantwoorden van een vraag écht niet begrijpen, begin dan met het opzoeken van de **WERKWOORDEN** en **ZELFSTANDIGE NAAMWOORDEN**. Deze woorden vertellen je *wat er gebeurt* en *wie/wat de gebeurtenis doet*.
- Denk bij het opzoeken aan de volgende opzoektips (gelden voor elke taal):
 1. Alleen hele werkwoorden staan in een woordenboek (probeer het werkwoord uit de tekst dus om te vormen)
 2. Alleen het enkelvoud van een zelfstandig naamwoord staat in een woordenboek.
 3. Kun je een woord niet vinden? Een woord kan *samengesteld* zijn. Probeer te ontdekken of het woord dat je wilt opzoeken uit meerdere stukjes bestaat. Zoek vervolgens de stukjes op.

https://www.youtube.com/watch?v=y_OskcirlKk

Signalwörter

Een signaalwoord in een zin vertelt iets over het verband tussen die zin (waar het signaalwoord in staat) en de zin daarvoor. Signaalwoorden geven je inzicht in de structuur van de tekst. Daarnaast staan de antwoorden op de vragen vaak na de signaalwoorden. Het is ook belangrijk dat je de Duitse woorden voor de verbanden weet, omdat deze vaak in ABCD-vragen voorkomen.

Let op: Sommige signaalwoorden hieronder kunnen verschillende betekenissen hebben en komen voor in verschillende verbanden. Deze signaalwoorden hebben een * gekregen.

Uitbreiding / opsomming

und
auch*
außerdem, zudem, zusätzlich
ebenfalls
Erstens / Zweitens / Drittens
nicht nur... sondern auch
sowie
schließlich
zuerst... dann/danach

Erweiterung / Weiterführung / Ergänzung

en
ook
bovendien
eveneens, ook
ten eerste/ tweede/ derde
niet alleen... maar ook
evenals, alsook
ten slotte
eerst... dan/daarna...

Reden / oorzaak

denn
indem
nämlich
schließlich
weil
darum / deshalb / deswegen / da
der Grund dafür

Begründung / Grund

want
doordat
namelijk
per slot van rekening
omdat
daarom
de reden daarvoor

Tegenstelling

aber

allerdings
 dagegen, hingegen
 dennoch
 doch
 jedoch
 eigentlich
 einerseits... andererseits
 immerhin/ ohnehin
 nicht... sondern
 obwohl
 stattdessen
 trotz(dem)
 während
 zwar... aber/zwart...doch
 im Gegensatz zu
 stattdessen

Gevolg / conclusie

also
 daher
 damit
 demnach
 deshalb
 deswegen
 je...desto
 so*
 so... dass
 folglich
 Daraus kann man schließen...
 kurz
 schließlich
 Schlussfolgerung
 :

Voorbeeld geven / concreet maken

etwa
 so*
 zum Beispiel
 zumal
 und zwar
 :

Vergelijken

auch *
 (eben/genau) so... wie
 weder... noch
 gleich (groß)

Gegensatz

maar *(hoeft niet op de eerste plek van de zin te staan, dan betekent het 'echter')*

echter
 daarentegen
 desalniettemin
 toch
 echter
 eigenlijk
 enerzijds... anderzijds
 in ieder geval, toch
 niet... maar
 hoewel
 in plaats daarvan
 (des)ondanks
 terwijl
 weliswaar... maar
 in tegenstelling tot
 in plaats van

Folge / Schlussfolgerung

dus
 vandaar
 zodat, om te bereiken dat
 dus, daarom
 derhalve, daarom
 daarom, vandaar
 hoe (bijv. groter)... hoe (bijv. zwaarder)
 dus, daarom
 zo (bijv. eerlijk)... dat... (bijv. kwetsend)
 dus
 Daaruit kun je afleiden / concluderen...
 kortom
 ten slotte
 conclusie
 dubbele punt

Illustrieren / konkretiseren

bijvoorbeeld
 zo, bijvoorbeeld
 bijvoorbeeld
 met name
 en wel
 dubbele punt

Vergleichen

ook
 (net/precies)zo... als
 noch... noch (geen van beiden)
 even (groot), gelijk (aan)

Versterking

erst recht
gar
nicht nur... sondern auch*
sogar
tatsächlich/ in der Tat
zumal

Steigerung

pas echt
al helemaal
niet alleen... maar zelfs
zelfs
inderdaad
vooral omdat

Beperking

jedenfalls
nur

Einschränkung

in elk geval
slechts, alleen (maar)

Extra informatie

übrigens
zusätzlich

Zusatz

overigens, 'by the way'
daar komt bij, daarnaast

Standaardvragen

Welches Wortpaar gibt den Inhalt des 5. Absatzes wieder?

Welke 2 woorden geven de inhoud van de 5^e alinea het beste weer?

Was macht Zeile 4 deutlich?

Wat wordt duidelijk uit regel 4?

Wie schliesst dieser Satz an den ersten Absatz an?

Hoe sluit deze zin aan bij de eerste alinea?

Was geht aus dem 5. Absatz hervor?

Wat blijkt uit de 5^e alinea?

Was wird in diesem Text angekündigt?

Wat wordt in deze tekst aangekondigd?

Welche Aussage stimmt mit dem ersten Absatz überein?

Welke uitspraak/verklaring komt overeen met de eerste alinea?

Was sagt er zu dem Plan?

Wat zegt hij over het plan?

Welche Rat steckt in diesen Worten?

Welke raad zit in deze woorden?

Was wird im 2. Absatz mitgeteilt?

Wat wordt in de 2^e alinea meegedeeld?

Wozu wird der Leser im 1. Absatz aufgerufen?

Waarom wordt de lezer opgeroepen in de 1^e alinea?

Was will der Verfasser damit sagen?

Wat wil de schrijver daarmee zeggen?

Was haben die zwei Geschichten miteinander gemein?

Wat hebben de twee verhalen met elkaar gemeen?

Welches Wort passt zwischen...?

Welk woord past tussen....?

Was ist damit gemeint?

Wat wordt daarmee bedoeld?

Was ist der Kern der Einleitung?

Wat is de kern van de inleiding?

Wofür werden die gebraucht?

Waarvoor worden de Gebruikt?

Womit fängt der 4. Absatz an?

Waarmee begint de 4^e alinea?

Auf was wird im 4. Absatz hingewiesen?

Waarop wordt in de 4^e alinea gewezen?

Welche Aussage stimmt dem letzten Absatz nach?

Welke uitspraak is juist volgens de laatste alinea?

Was kann man aus dem 3. Absatz schließen?

Wat kun je uit de 3^e alinea opmaken?

Was will der Verfasser mit dem erreichen?

Wat wil de schrijver met bereiken?

Auf welche(s) Wort(e) des Textes bezieht sich "es"?

Op welk(e) woord(en) van de tekst heeft "es" betrekking?

Wie lässt sich das erklären?

Hoe is dat te verklaren / uit te leggen?

Welches Wort kann den Gedankenstrich ersetzen?

Welk woord kan het gedachtestreepje vervangen?

Wie wurde klar, dass ... ?

Hoe werd duidelijk, dat ...?

Was gibt die Reaktion von am besten wieder?

Wat geeft de reactie van het beste weer?

Was wird aus diesem Abschnitt deutlich?

Wat maakt dit gedeelte duidelijk?

Was geht aus der Antwort auf diese Frage hervor?

Wat blijkt uit het antwoord op deze vraag?

Wie sind diese Worte gemeint?

Hoe zijn deze woorden bedoeld?

Welches Wort passt zwischen?

Welk woord past tussen?

Welche Überschrift passt zu diesem Absatz?

Welk(e) opschrift/ titel past bij deze alinea?

Durch welches Wort / welche Worte kann man ... ersetzen?

Door welk woord / welke woorden kun je vervangen?

Was wird angedeutet mit?

Wat wordt aangeduid met ...?

Wie verhält sich dieser Satz zu?

Hoe verhoudt zich deze zin tot?

Was spricht aus?

Wat spreekt uit?

Was hält der Autor van?

Wat vindt de auteur van?

Was meint der Verfasser mit ?

Wat bedoelt de auteur met?

Was beabsichtigt der Autor / der Verfasser mit ...?

Wat bedoelt / beoogt de schrijver met?

A3 gebruik van een woordenboek bij het examen

Tijdens het centraal examen mag je een woordenboek Duits-Nederlands raadplegen. Hier volgen enkele tips voor het gebruik daarvan.

- 1 **Werk met een redelijk nieuw woordenboek.** De grens ligt zo'n beetje bij een ouderdom van vijf jaar. Voor in het woordenboek vind je hoe oud het is. Daar staat in welk jaar het voor het eerst is uitgegeven of wanneer het voor het laatst is bijgewerkt/herzien.
- 2 **Kijk voor je begint te lezen of er al woorden of begrippen voor je vertaald of uitgelegd zijn.** Die woorden vind je onder aan de tekst bij de voetnoten.
- 3 **De meeste onbekende woorden hoeft je niet op te zoeken.**
 - a Probeer de betekenis van woorden te raden door te kijken naar het zinsverband. Wanneer je de zin(nen) goed doorleest, kun je de betekenis van bijna alle woorden raden.
 - b De betekenis van woorden kun je vaak vinden door ze te 'breken'. Langere woorden zijn vaak samengestelde woorden. Als je een of meer delen van het woord kent, laat de betekenis van de rest en/of het geheel zich wat gemakkelijker raden.
 - c Kijk eens of er een overeenkomst is met woorden uit een andere taal.
- 4 **Gebruik het woordenboek alleen wanneer je denkt dat je de betekenis van een woord absoluut moet kennen.** Bijvoorbeeld als een woord regelmatig voorkomt in een (lange) tekst en je niet één passende vertaling kunt bedenken, zelfs nadat je de zinnen eromheen gelezen hebt. Vooral als je leestempo en de snelheid van beantwoorden niet hoog zijn, zou het opzoeken van (te veel) woorden je in tijdnood brengen. Een globale tijdsplanning kan ertoe bijdragen het examen binnen de gestelde tijd af te krijgen.

3.1 Woorden raden door te kijken naar het zinsverband

In de meeste gevallen kun je uit de tekst opmaken wat de betekenis van een zin of een woord is. Vaak staan er voorbeelden of synoniemen die de betekenis verduidelijken. Het gebruik van het woordenboek is dan niet noodzakelijk of zelfs overbodig.

Voorbeeld

Vraag: Waar heeft Melinda Messenger de minicamera verstopt?

Busenspion

Englands berühmtestes Seite-3-Girl Melinda Messenger versucht sich als Mönnerschreck. Mit einer Kamera im Ausschnitt mimte sie in Londons Wachsfigurenkabinett von Madame Tussaud ihre Kopie. Dabei testete sie mit einer versteckten Minikamera, wie viele Kerle ihr in den Ausschnitt starren. Als ein Besucher sich mit hingucken begnügen möchte, fiel Melinda aus der Rolle. Der entsetzte Grapscher kippte beinahe vom Sitz.

De aanwijzing in de tekst is: 'Mit einer Kamera im Ausschnitt'. De titel 'Busenspion' verradt eigenlijk al waar de camera verborgen is. Daarnaast weet je misschien dat 'page-3-girls' van de Engelse tabloids nogal 'geproportioneerd' zijn. Je hebt hier het woordenboek niet nodig om erachter te komen dat de minicamera in Melinda's décolleté verstopt is.

A 3.2 Het woordenboek beperkt gebruiken

In gatenteksten is het niet nodig om de betekenis van alle alternatieven/antwoorden op te zoeken. Probeer eerst een Nederlands woord in te vullen zonder naar de antwoorden gekeken te hebben. Wanneer je jouw Nederlandse woord niet kunt vervangen door een van de gegeven Duitse woorden, gebruik dan alsnog het woordenboek om de betekenissen op te zoeken. De eerste betekenis hoeft niet altijd de beste te zijn.

Voorbeeld

Vraag: Welk woord moet ingevuld worden?

Die Verletzungen haben sehr spezielle Formen und ähneln sich weltweit – ebenso wie die Berichte. Die meisten Entführten kommen ja gesund zurück. Für diejenigen, die mit ihren Erfahrungen nur __
1__, habe ich eine Hilfsorganisation gegründet. Sie finanziert sich durch Spenden und soll weltweit gute Therapeuten vermitteln.

● 1

- A anderen helpen wollen
- B Eindruck machen möchten
- C Geld verdienen wollen
- D schwer fertig werden

Het in te vullen woord heeft duidelijk iets te maken met mensen die hulp nodig hebben (de woorden 'Hilfsorganisation' en 'Therapeuten' wijzen daarop). Die hulp hebben ze kennelijk nodig om hun ervaringen te verwerken. Antwoord D lijkt daarom het meest in aanmerking te komen.

In het woordenboek staat het volgende:

schwer [bnw] zwaar, moeilijk, hard, ernstig
fertig [bnw] klaar, gereed, vaardig, doodop
* *damit wirst du schon* dat krijg je wel voor
elkaar * *mit dem bin ich* met hem wil ik niets
meer te maken hebben * *mit dem werde ich
schon* ~! ik krijg hem wel klein!

Antwoord D betekent dat zij iets maar moeilijk voor elkaar kunnen krijgen, in dit geval dat zij moeite hebben hun ervaringen te verwerken. Dit antwoord is logisch. Je hoeft niet verder te zoeken in het woordenboek.

A 3.3 De betekenis raden door woorden te 'breken'

Bij open vragen moet je soms de betekenis van een bepaald woord weten. Het gevraagde woord staat in enkele gevallen echter niet in het woordenboek. Het 'breken' van dat woord biedt dan uitkomst.

Voorbeeld

Vraag: Wat wordt bedoeld met het woord 'Festgebühr' in de volgende tekst?

Bei Metronet surfen Sie jetzt 1 Monat kostenlos zur Probe. Nur für die Telefongebühren müssen Sie selber aufkommen, aber die bleiben bei 70 Einwahlknoten sowieso verdammt niedrig. Da sollten Sie auch danach für eine monatliche Festgebühr von nur DM 9.99 analog oder DM 19.99 ISDN weitersurfen.

In het woordenboek staat het volgende:

fest [bnw] vast, sterk, stevig, standvastig, taai
* *ist sie schon in festen Händen?* is ze al getrouwd?

das Fest [-(e)s/-e] [o] feest

Gebühr [-/en] [v] betaling, vergoeding, leges, tarief, kosten, rechten * *über* overmatig; meer dan goed * *nach* naar verdienste

Uit de afzonderlijke delen van het woord kun je opmaken dat het om een vaste vergoeding gaat die per maand betaald moet worden. De vertaling abonnementsgeld of vast maandbedrag klinkt logisch in deze zin.

A 3.4 De juiste vertaling uitkiezen

Het is belangrijk dat je de passende vertaling opschrijft, als het bij open vragen om de betekenis van een zin of woord gaat. Wanneer er in het woordenboek meer vertalingen bij een Duits woord staan, moet je de betekenis uitkiezen die het best in de zin past. Dit kun je nagaan door op het zinsverband te letten of door de verschillende betekenissen één voor één uit te proberen.

Voorbeeld

Vraag: Wat wordt in de volgende tekst bedoeld met 'den Speiseplan eingerichtet'?

Ganz schön raffiniert, wie Sie im Supermarkt zum Kaufen verführt werden. Nichts ist dem Zufall überlassen: Die Gemüseabteilung befindet sich gleich am Anfang. Verhaltensforscher haben festgestellt: Hausfrauen kaufen zuerst Gemüse und erst danach wird den Speiseplan eingerichtet. Obst schimmert nur deshalb so schön, weil Speziallampen die Farben herausholen. Die Lautsprechermusik ist so gewählt, daß sie Wohlgefühl und Kauflaune vermittelt.

Uit de zin kun je opmaken dat het om een maaltijd gaat (Gemüse, Speiseplan). 'Eingerichtet' is het voltooid deelwoord van 'einrichten'. Een maaltijd 'ingericht' ligt niet erg voor de hand. In het woordenboek staan de volgende betekenissen van 'einrichten':

einrichten [ov ww] inrichten, oprichten, openen, arrangeren, opstellen, inwerken * *ein gebrochenes Bein* een gebroken been zetten
* *sich auf etw.* zich op iets instellen * *sich* zuinig zijn

Een plan voor een maaltijd opstellen of een maaltijd samenstellen is hier het goede antwoord.